

Piękna Wieś Podkarpacka 2020 – Ruda Różaniecka

Wieś powstała w II połowie XVII wieku jako osada przemysłowa na bazie miejscowych złóż rudy darniowej, otaczających lasów i wód.

Największa wieś sołecka w gminie Narol.

Liczba ludności:
1200

Baron Hugo Wattman

W 1821 roku Ruda Różaniecka przeszła w ręce prywatne Brunickich i Wattmanów, którzy rozwinęli produkcję przemysłową, powstał tartak, papiernia, młeczarnia, serownia, terpentyniarnia oraz rozpoczęto hodowlę ryb.

Najstarsze zdjęcie pałacu Brunickich i Wattmanów

Lokomobila z końca XIX w. w tartaku

Budynek byłej papierni

Pamiątkowa tablica kpt. Władysława Ważnego

Z Rudy Różanieckiej wywodzi się kpt. Władysław Ważny ps. „Tygrys” – cichociemny bohater II wojny światowej, który oddał życie za Ojczyznę, lokalizując wyrzutnie rakiet V-1 i V-2 na terenie północnej Francji.

Architektura budowlana – zabytki

Pałac Wattmanów i Brunickich – obecnie DPS

Jednym z najcenniejszych zabytków Rudy Różanieckiej jest zespół pałacowo-parkowy Brunickich i Wattmanów z XIX wieku wybudowany w stylu neobarokowym.

Oficina dworska – obecnie Leśnictwo Jezioro

Obok pałacu znajduje się zabytkowy budynek oficyny dworskiej z końca XVIII wieku będący obecnie własnością Nadleśnictwa Narol.

Bojkówka

Do gminnego rejestru zabytków wpisana jest tzw. Bojkówka, obiekt, w którym mieszkał leśniczy barona, a następnie była tam zlokalizowana szkoła i dom nauczyciela.

Kolumna Matki Boskiej z Dzieciątkiem

Zabytkowy charakter ma także rokokowa kolumna Matki Boskiej z Dzieciątkiem, odnowiona w 2016 roku oraz krzyż kamienny z 1848 roku.

Krzyż na prywatnej posesji

Krzyż na prywatnej posesji

Liczne krzyże oraz kapliczki przydrożne o charakterze wotywny są zinwentaryzowane i opisane w przewodnikach turystycznych.

Krzyż w Zadymarce

Krzyż dziękczynny za zniesienie pańszczyzny

Budynki sakralne

Kościół pod wezwaniem Św. Antoniego

Do miejscowych budynków sakralnych należy zaliczyć kościół rzymskokatolicki będący w użytkowaniu parafii pod wezwaniem Świętego Antoniego w Rudzie Różanieckiej. W 1966 roku na budynek kościelny została zaadaptowana była niemiecka świetlica wybudowana w czasie II wojny światowej. W 2014 roku wykonano ocieplenie i elewację kościoła.

Cmentarz partyzancki

Cmentarz komunalny

We wsi znajduje się cmentarz komunalny oraz pięknie położony i odnowiony w 2019 roku cmentarz partyzancki, gdzie spoczywają miejscowi partyzanci Armii Krajowej, którzy polegli w niemieckiej akcji Sturmwind II.

Budownictwo zagrodowe

Leśniczówka

Dawne budownictwo zagrodowe

Budownictwo zagrodowe obejmuje domy i zabudowania gospodarskie. Obecnie większość zabudowań gospodarskich nie pełni swoich pierwotnych funkcji, bo nieliczni mieszkańcy prowadzą gospodarstwa rolne. Część budynków gospodarskich zostało zaadoptowanych na działalność pozarolniczą.

Stodoła wykorzystywana jako stolarnia

Dawna kuźnia

Infrastruktura komunikacyjna

Zatoczka autobusowa obok szkoły

Ruda Różaniecka posiada bezpieczną infrastrukturę komunikacyjną. Wszystkie drogi w miejscowości są asfaltowe, wykonane lub wyremontowane w ostatnich latach z wykorzystaniem środków unijnych i krajowych. Wzdłuż najważniejszych ciągów drogowych znajdują się chodniki dla pieszych, zatoczki autobusowe oraz parkingi. W miejscach publicznych jest oświetlenie uliczne.

Deptak

Chodnik w stronę Dębowego Dworu

Parking obok kościoła

Infrastruktura społeczna, edukacyjna, rekreacyjna

Oczyszczalnia ścieków

Miejscowość posiada niezbędną infrastrukturę komunalną. Od 2003 roku wieś jest zwodociągowana i skanalizowana. W 2020 roku oddano do użytku nową oczyszczalnię ścieków /kwota inwestycji 12 mln złotych/

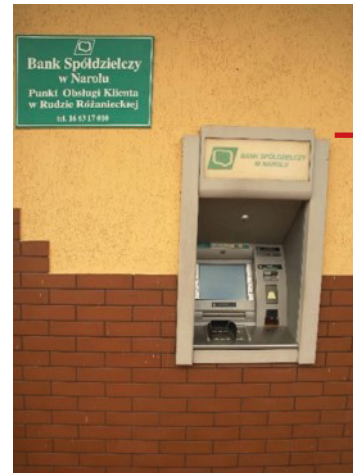

Ośrodek zdrowia

Świetlica wiejska

We wsi znajduje się świetlica wiejska odnowiona ze środków funduszu sołectkiego.

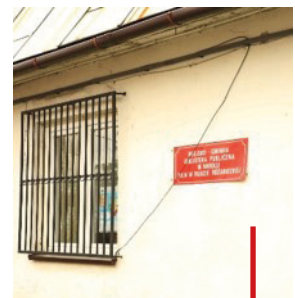
Filia Banku Spółdzielczego w Narolu

Punkt apteczny

Zespół Szkół w Rudzie Różanieckiej

Ruda Różaniecka posiada nowoczesną bazę edukacyjną. Stanowi ją kompleks budynków dydaktycznych zespołu szkół, w skład którego wchodzi ośmioklasowa szkoła podstawowa, przedszkole oraz szkolne schronisko młodzieżowe. Obiekt szkolny posiada salę gimnastyczną, stołówkę, pracownie przedmiotowe, komputerowe, językowe oraz dwa place zabaw i boisko sportowe. Obok szkoły mieści się filia Biblioteki Miejskiej w Narolu.

Filia Biblioteki w Narolu

Boisko „Orlik”

We wsi zlokalizowane są ogólnodostępne boiska sportowe: trawiaste o wymiarach 96mx58m oraz z trawy syntetycznej o wymiarach 40mx20m/2014r./.

Boisko LKS „Roztocze”

Wiejski plac zabaw

W centralnym miejscu wsi znajduje się siłownia zewnętrzna, wiatą grillowa oraz plac zabaw.

Siłownia zewnętrzna

Amfiteatr

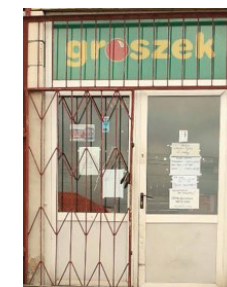
To centrum rekreacyjno-kulturalne zostało w 2019 roku wzbogacone w amfiteatr oraz 2 wiaty wystawiennicze. Aktualnie mieszkańcy wykonują własnym nakładem pracy ławki.

Wiaty wystawiennicze

Wiaty grillowa

Rud - Drew
sp. z o.o.

Sklep Państwa
Szałańskich

Sklep Państwa
Rybaków

Estetyka terenów zielonych i posesji prywatnych

Widok na staw „Elektrownia”

Roślinność jest niezwykle ważnym komponentem środowiska przyrodniczego wioski. Okoliczne stawy zarasta naturalna roślinność szuwarowa i wodna.

Deptak

Posesje prywatne

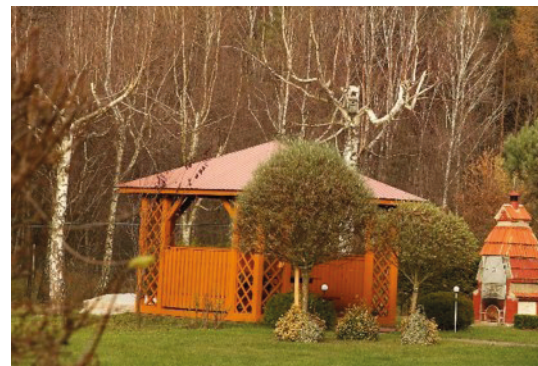
Wiele zabudowań posiada stare drzewa owocowe pięknie wkomponowane w wiejską zabudowę. Posesje prywatne są zadbane, posiadają estetyczne przydomowe ogródki i klomby

Szkolne arboretum

Teren przyszkolny zajmuje szkolne arboretum. Na terenie Rudy Różanieckiej widoczne są szczególnie połączenia form zieleni i elementów architektury.

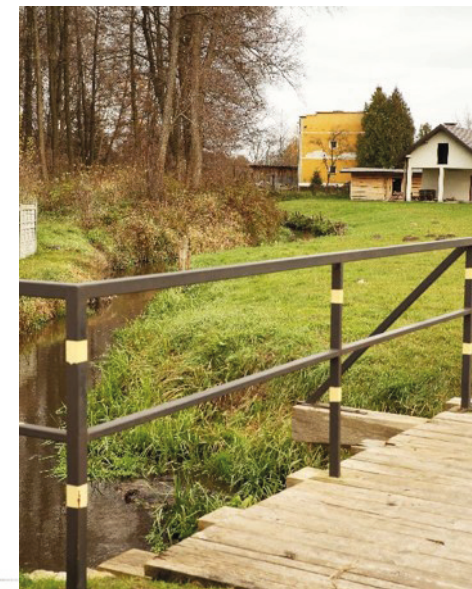
Mieszkańcy dbają o czystość najbliższego otoczenia i środowiska.

Estetyka krajobrazu wiejskiego

Dużą różnorodność biologiczną wykazują liczne łąki zlokalizowane wokół, ale i wewnątrz wioski. Są one regularnie wykaszane i współgrają z otaczającym krajobrazem.

Systematycznie wykaszane są rowy przydrożne, pobocza, a posesje sąsiadujące z rzeką Różanką wkomponowują się umiejętnie w krajobraz nadrzeczny. Mieszkańcy dbają o wizerunek wsi i ład przyrodniczy.

Koło Gospodyń Wiejskich

We wsi działają aktywnie stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Jednym z nich jest Koło Gospodyń Wiejskich /od 1948 roku/. Panie aktywnie włączają się w organizację życia kulturalnego wsi, uczestniczą w licznych konkursach kulinarnych, w których otrzymują wyróżnienia /"Perła 2018" za karpia z Rudy, „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Roztocza”/.

Ludowy Klub Sportowy „Roztocze”

Ochotnicza Straż Pożarna

Ochotnicza Straż Pożarna /od 1931 roku/, przy której działa również Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza Chłopców. Strażacy uczestniczą w akcjach, angażują się w pomoc w czasie klęsk żywiołowych oraz w życie wsi i Kościoła.

ZHP

W Rudzie Różanieckiej działa 3 Drużyna Harcerska ZHP.

Dbłość o dziedzictwo wsi i tożsamość kulturową

Obchody Święta Niepodległości

Mieszkańcy Rudy Różanieckiej realizują liczne projekty, które wzmacniają tożsamość wsi i życie wspólnotowe. Rokrocznie od 11 lat obchodzone jest środowiskowe Święto Niepodległości. W tym dniu odbywa się msza za Ojczyznę, przemarsz z orkiestrą, złożenie kwiatów pod pomnikiem, śpiewanie pieśni patriotycznych

Rekonstrukcja bitwy partyzanckiej

80 rocznica wybuchu II wojny światowej

Szczególnie integrują społeczność uroczystości patriotyczne związane z kolejnymi rocznicami bitwy partyzanckiej, wybuchu II wojny światowej czy związane z postacią kpt. Władysława Ważnego.

Gala Dziecięcych Talentów

Mieszkańcy dbają o dziedzictwo wsi i jej tożsamość kulturową. Kultywowane jest w okresie Świąt Bożego Narodzenia kolędowanie po domach z tzw. Kozą oraz „sztudrakowanie”. Każdego roku odbywa się Gala Dziecięcych Talentów.

Dzień Babci i Dziadka

W czasie wielkanocnym wykonywane są tradycyjne pisanki i palmy. Piękną tradycją stanowią przyspiewki weselne. W ramach projektu „Przekazane” udało się zarejestrować unikatowe pieśni ludowe w wykonaniu mieszkańców wsi. Twórczość ludową

kultywują artyści, którzy wykonują wycinanki i papierowe kwiaty. Tradycję kamieniarską kontynuuje młody rzeźbiarz z Rudy Różanieckiej. Specyficznym dziedzictwem językowym wsi jest powszechne używanie przydomków, zwłaszcza w stosunku do osób o nazwisku Ważny. Każdego roku organizowane są spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka.

Wizyta Słowaków

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pn. „Upowszechnianie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez utworzenie transgranicznych centrów kultury i tradycji miejscowości Ruda Różaniecka i Župčany”.

Wymiana międzynarodowa młodzieży

Dębowy Dwór

Ruda Różaniecka to rozwijająca się pod względem turystycznym miejscowość na Roztoczu. Dla przybywających coraz liczniej turystów została zbudowana baza noclegowa. Największą ilością miejsc noclegowych w wysokim standardzie dysponuje ośrodek wypoczynkowy „Dębowy Dwór” /59 miejsc/.

zaprasza nad

CZTERY STAWY

KUCHNIA → NATURA → RELAKS

Cztery Stawy

Ruda Różaniecka słynie z hodowli karpia, który jest znany i ceniony ze względu na walory smakowe wśród licznych odbiorców. Karp wędzony został w 2018 roku wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

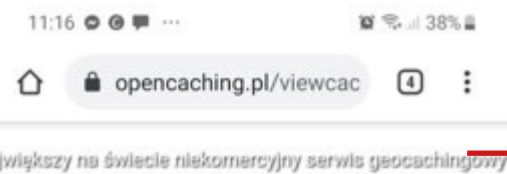
Agroturystyka w Rudzie Różanieckiej

We wsi są gospodarstwa agroturystyczne, które dysponują około 40 miejscami noclegowymi.

Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Rudzie Różanieckiej

W okresie wakacyjnym funkcjonuje Szkolne Schronisko Młodzieżowe /30 miejsc/, które rokrocznie zajmuje 1 miejsce w Ogólnopolskim Współzawodnictwie Schronisk ze względu na ilość udzielonych noclegów w 2018 r. - 3405, w 2019 r. - 946/.

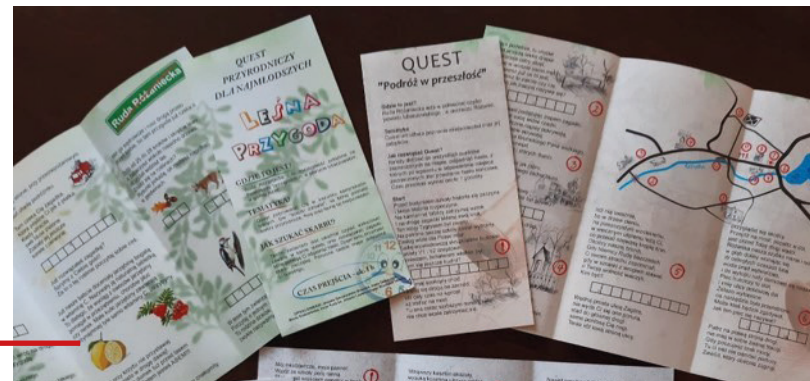
Geocaching – ścieżka dydaktyczna

Również z inicjatywy szkoły opracowano 3 questy o różnym stopniu trudności zachęcające do poznawania miejscowości oraz skrzynki geocachingowe. Ruda Różaniecka została opisana w publikacjach Stanisława Kasperskiego „Ruda Różaniecka. Dzieje i kultura 1650-2010”, Przemysła 2014, Władysława Obirka „Przeszłość i współczesność Rudy Różanieckiej 1706-2015”, Rzeszów 2015. Monografię miejscowości opracowała nauczycielka historii Dorota Wróbel, a obecnie gromadzeniem zbiorów historycznych zajmuje się pasjonat lokalnej historii Wiesław Łotecki, który prowadzi stronę „Historia Rudy Różanieckiej” na facebooku.

Questy

Ścieżka po Rudzie Różanieckiej

Turyści mają do dyspozycji pobliski szlak Green Velo oraz wyznaczone ścieżki rowerowe. Przez Rudę Różaniecką przebiegają szlak fioletowy, pomarańczowy i zielony. Nauczycielki miejscowej szkoły opracowały przewodnik turystyczny „Cisza, przygoda i przyroda w Puszczy Różanieckiej” i oznaczyły trasę w formie kodów QR.

Produkt regionalny – karp

Miejsca pracy

Zespół Szkół w Rudzie Różanieckiej

Większość mieszkańców Rudy Różanieckiej znajduje zatrudnienie w miejscowych zakładach pracy: Dom Pomocy Społecznej, Rud-Drew, Gospodarstwo Rybackie, „Dębowy Dwór”, Zakłady Usług Leśnych, szkoła, sklepy.

Sklepy

Gospodarstwo Rybackie

Rud-Drew sp. z o.o.

Dom Pomocy Społecznej

Podkarpacki Program Odnowy Wsi – miejscowość była uczestnikiem Podkarpackiego programu Odnowy Wsi

Pomnik Niepodległości 2018

Miejscowość ta była uczestnikiem Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi w latach 2017-2018.

W ramach działań projektowych w 2017 roku wykonano siłownię zewnętrzną, a w 2018 roku upamiętniono 100 rocznicę odzyskania niepodległości poprzez wybudowanie pomnika. Przedsięwzięcia te otrzymały dofinansowania w wysokości 10 tys złotych, co stanowiło około 40% całkowitych kosztów. Towarzyszyły im działania integrujące społeczność. Trwałym efektem pozostała wypracowana Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Ruda Różaniecka, która zakłada kolejne działania, a najbliższym byłoby oznakowanie wsi nazwami jej poszczególnych części.

Siłownia zewnętrzna 2017